

TARTU ÜLIKOOLI EETIKAKESKUS

2011/2012 ÕPPEAASTA ARUANNE

September 2012

SISUKORD

ÜLEVAADE	3
KONSORTSIUM	3
TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS	4
Jätkuvad teadus- ja arendustöö grandid	4
Individuaalsed grandid	5
Uued grandid	5
Korraldatud konverentsid	6
TÜ eetikakeskuse avaldatud raamatud	7
Teaduslikud artiklid ja kogumikud	8
Konsortsiumi liikmete eetika-alased väljaanded	9
Ettekanded konverentsidel ja töökohtumistel	10
Osalemine töökohtumistel	11
Teadustööde kaitsmine ja väitekirjade juhendamine	12
ÕPPETEGEVUS	15
Rahvusvaheline magistriprogramm praktilisest filosoofiast	15
Külalisõppejõud	15
Kursused	15
VÄÄRTUSARENDUSTEGEVUS	17
ÜHISKONNALE SUUNATUD TEGEVUS	19
Eetikaveeb	19
Eetikakollokviumid	20
Eetikakohvikud Tallinnas	22
Seminarid, koostöökohtumised	24
KOOSTÖÖPROJEKTID	25
KIRJANDUSE KOMPLEKTEERIMINE	27
TÖÖTAJAD	28

ÜLEVAADE

Tartu Ülikooli eetikakeskus asutati 1. juunil 2001 interdistsiplinaarse üksusena Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonna juures. Tartu Ülikooli eetikakeskus tegutseb uue statuudi alusel alates 01.01.2009 konsortsiumina. Konsortsiumis osaleb kokku kaheksa ülikooli teaduskonda: filosoofia, usu-, õigus-, arsti-, kehakultuuri-, majandus-, loodus- ja tehnoloogiateaduskond ning sotsiaal- ja haridusteaduskond. Keskuse ülesanded on:

- o organiseerida interdistsiplinaarset uurimistööd teadust ja ühiskonda puudutavates eetikaküsimustes;
- o suunata Eesti ühiskonda reflekteerima normide, väärtuste ja õigluse küsimuste üle, korraldades avalikke loenguid, kohtumisi, seminare, diskussioone;
- o koordineerida ja parandada eetika õpetamist ülikoolis, valmistada trükiks ette eetikaõpikuid ja oluliste eetikaalaste tekstide kogumikke;
- o arendada kontakte teiste eetikakeskustega ja organiseerida külalisesinejate kutsumist teistest ülikoolidest kodu- ja välismaal.

Eetikakeskus näeb oma ülesandena samuti eetika õpetamise korraldamist nii Tartu Ülikoolis kui väljaspool. Soovime aidata kaasa eetika õpetamisele gümnaasiumides. Eetikakeskus osaleb mitmetes rahvusvahelistes teaduslikes uurimisprojektides. Keskuse raamatukogus on rikkalik valik filosoofia- ja eetikaalast kirjandust, mis on kättesaadav nii teadlastele, üliõpilastele kui ka kõigile teistele huvilistele.

KONSORTSIUM

Tartu Ülikooli eetikakeskus tegutseb uue statuudi alusel alates 01.01.2009 konsortsiumina. Konsortsiumis osaleb kokku kaheksa ülikooli teaduskonda: filosoofia, usu-, õigus-, arsti-, kehakultuuri-, majandus-, loodus- ja tehnoloogiateaduskond ning sotsiaal- ja haridusteaduskond. Eetikakeskuse nõukogu koosseis on järgmine: prof Riho Altnurme, prof Marju Luts-Sootak, prof Raul-Allan Kiivet, prof Anne Lill, lektor Jüri Ginter, prof Vahur Ööpik, prof Toivo Maimets, prof Jüri Sepp, prof Jüri Allik, prof Margit Sutrop ning doktorant Katrin Velbaum. Nõukogu esimees on prof Toivo Maimets. Eetikakeskuse juhataja on prof Margit Sutrop.

Antud õppeaasta sees toimus mitu olulist sündmust. Esiteks tähistasime eetikakeskuse 10. aasta juubelit aktuse ja rahvusvahelise konverentsiga. Aktusel tervitasid eetikakeskust juubeli puhul Eesti Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves, haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo, Tartu linna volikogu esimees Mihhail Lotman ja eetikakeskuse nõukogu esimees prof Toivo Maimets. Akadeemilise kõne pidas prof Jürgen Mittelstrass, kes on olnud eetikakeskuse toetaja läbi selle ajaloo. Aktusel anti prof Mittelstarssile üle ka Tartu Ülikooli väike teenete medal.

Teiseks suuremaks sündmuseks oli kolimine uutesse ruumidesse Jakobi 2, mis seob meid tihedamalt Tartu Ülikooli osaks. Samuti on nii õppejõududel kui tudengitel seeläbi mugavam kasutada meie raamatukogu ja seminariruumi.

Kolmandaks muutusid eetikakeskuse finantseerimispõhimõtted. Alates 2012. aastast on ülikooli tulude jaotamisel põhimõte, et konsortsiumite puhul, mille tegevuses osaleb üle 50%

teaduskondadest ja mis täidavad ülikooli jaoks keskseid funktsioone, kasutatakse järgmist kaasfinantseerimispõhimõtet: osalevate teaduskondade panusele lisatakse sama palju ülikooli kesketest vahenditest (TÜ nõukogu koosolek, 17.06.2011).

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS

Jätkuvad teadus- ja arendustöö grandid

1. Sihtfinantseeritav teema „**Relativismi ja pluralismi kriitiline käsitus tõe ja teadmise, normide ja vääruste suhtes**“. Grandi hoidja: prof Margit Sutrop. Kestus: 01.01.2008–31.12.2013, seni saadud summa 4 203 212 EEK.
2. Nordic Spaces grant „**The Nordic Model of Democracy: Diffusion, Competition, Europeanisation**“. Grandi hoidja: Nicholas Aylott, Södertörn University College. Eestipoolne koordinaator vanemteadur dr Kadri Simm. Grandi periood: 2008–2012, summa: 425 000 EUR.
3. Euroopa Komisjoni 7. raamprogrammi projekt „**Rising pan-European and International Awareness of Biometrics and Security Ethics**“ (RISE). Grandi hoidja: prof Margit Sutrop. Grandi periood: 2009–2011, summa: 48 800 EUR.
4. Euroopa Komisjoni 7. raamprogrammi projekt „**Transdisciplinary approach to the Emerging CHallenges of NOvel technologies: Lifeworld and Imaginaries in Foresight and Ethics**“ (TECHNOLIFE). Grandi hoidja prof Margit Sutrop. Kestus: 01.2009–09.2011, summa: 20 450 EUR.
5. Haridus- ja Teadusministeeriumi riikliku väärtusarendusprogrammi „**Eesti ühiskonna väärtusarendus: 2009–2013**“ elluviimine. Grandi hoidja prof Margit Sutrop. Summa aastaks 2010: 1 650 000 EEK. Summa aastaks 2011: 137 410 EUR.
6. Euroopa Komisjoni 7. raamprogrammi projekt „**Children as Change Agents for Science in Society**“ (SIS-CATALYST) Projekti keskmes on noorte kaasamine teaduse ja ühiskonna vaheliste suhete kujundamisse. Kuidas saavad lapsed olla muutuste toojad? Kaasatud on õpilased, üliõpilased ning võtmefiguurid (otsustajad). Noorte aktiivne osalus peab pakkuma neile võimaluse teadusega tutvumiseks ning tekitama huvi teadlasekarjääri vastu. Projektil on 16 partnerit, nende seas ka TÜ eetikakeskus. Projekti koordineerib Inglismaal asuv Liverpooli ülikool. TÜ eetikakeskus juhib eetikaalast tööpaketti.
7. EDUKO grant „**Õpetajate väärtuskasvatuse alase pädevuse arendamine õpetajakoolituses**“.

Projekti eesmärk on selgitada välja, mida tuleks teha, et Eesti ülikoolide õpetajakoolituse lõpetajad suudaksid ja tahaksid praktikas tõhusalt täita õpetajatele pandavaid väärtuskasvatuse alaseid ülesandeid. Uuringu läbiviimiseks oli TÜ eetikakeskuse juurde moodustatud interdistsiplinaarne, teaduskondade- ja ülikoolidevaheline uurimisrühm. Projekti põhitäitjad on Margit Sutrop (TÜ praktilise filosoofia professor), Halliki Harro-Loit (TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituudi dotsent), Jüri Ginter (TÜ haridusteaduskonna pedagoogika osakonna koolikorralduse lektor), Tiiu Kuurme (TLÜ kasvatusteaduste instituudi kasvatusteaduste osakonna dotsent), Olga Schihalejev (TÜ usuteaduskonna ja TÜ eetikakeskuse teadur). Grandi hoidja: prof Margit Sutrop. Projekti

tulemustega on võimalik tutvuda <http://www.eetika.ee/1078977>. Kestus: 01.10.2009–30.09.2011, summa 400 000 EEK.

8. **Opening Estonian Genome Project for European Research Area** programmi **REGPOT** raames. TÜ eetikakeskus pakub projekti raames eetikakompetentsi, jagades teadmist nii teadusmaailma kui laiema avalikkusega. Projekt algab 2010 ning kestab 3 aastat. Esimese aasta olulisem tegevus oli teadmiste vahetuseks ning teadlikkuse tõstmiseks Tartus 04.–06.11.2010 korraldatud rahvusvaheline bioetika konverents „From informed consent to no consent. Changing ethical frameworks“. Grandi hoidja: prof Andres Metspalu. Eetikaalaste tegevuste koordinaator prof Margit Sutrop. Kestus: 3 aastat, summa: 34 860 EUR.

Individuaalsed grandid

1. 01.09.2009–31.08.2013 viibib MOBILITASE raames Tartu Ülikoolis järel doktorant Francesco Orsi, kelle uurimisteenaks on „**Understanding Normative Cognition: Autonomy, Unity and Generality**“. Francesco Ordi liitub sihtfinantseeritava teemaga „Relativismi ja pluralismi kriitiline käsitlus tõe ja teadmise, normide ja vääruste suhtes“. Grandi vastutav hoidja prof Margit Sutrop.

Uued grandid

1. **Disaster bioethics: addressing ethical issues triggered by disasters.** Riikidevaheline raamprogramm *European Cooperation in Science and Technology* (COST) koordineerib riiklikult finantseeritavaid uurimusi Euroopa tasanadil. Nelja aasta jooksul korraldatakse igal aastal kaks kohtumist partnerite juures või koostöös konverentsidega nagu *European Society for Philosophy in Medicine & Healthcare* (ESPMH; <http://espmh.org/>). Koordinaator: dr Donal O'Mathuna, Dublin City University, Iirimaa. Eesti-poolne koordinaator (MC liige): dr Kadri Simm.
2. **Swedbanki stipendiumiprogramm**
TÜ eetikakeskus, TÜ sihtasutus ning Swedbank sõlmivad sügisel 2012 kolmepoolse koostöölepingu, mille tulemusena asutatakse Swedbanki ärieetika stipendiumid. Stipendiumid asutatakse jätkusuutliku ja sotsiaalselt vastutustundliku ettevõtluskultuuri arendamiseks ja toetamiseks Eestis, teadlikkuse kasvatamiseks ärieetika küsimustes ning laiema avaliku debati tekitamiseks. Antakse välja kuni viis stipendiumi doktorantidele, kes on nõus lisaks uurimistööle tegema koostööd Swedbanki ja TÜ eetikakeskusega. TÜ eetikakeskus korraldab stipendiaatidele korra semestris kahepäevase õppesessiooni Tartus.
3. **Innove projekt „Õpetaja väärtuskasvatuslik pädevus“**
Täiendkoolituse eesmärk on rõhutada õpetaja ja eriti klassijuhataja rolli väärtuskasvatajana; tema rolli väärtuste kommunikatsioonis erinevate osapoolte vahel (kool, laps, lapsevanem, klassikaaslased). Võimestada klassijuhataja kesket rolli juhina, pakkuda talle väärtuskasvatusalaseid töövahendeid, mis on klassijuhatajale toeks isiksuse arendamise protsessis. Juhendada, kuidas nii klassivälises töös kui ka igas aines on

võimalik väärtuskasvatusega tegeleda ja integreerida seda aineõpetusse, mõtestada koos õpetajatega lahti RÕK, PGS, põhikooli ja gümnaasiumi sihiseaded ning kooli roll inimese kasvatajana.

Korraldatud konverentsid

1. 29.08.–01.09.2011 toimus Eesti filosoofia VII aastakonverents „Tõe, teadmise, normide ja väärtuste paljus“ Tartu Ülikooli filosoofia osakonnas ja eetikakeskuses. Konverentsil arutati selle üle, mida kujutab endast pluralism ühes või teises filosoofia valdkonnas (eetika, epistemoloogias, metafüüsikas, loogikas, teadusfilosoofias jm). Plenaarettekandega esinesid prof Michael S. Pritchard (Western Michigan University) teemal „The Seeds of Morality: Reflections on Hume, Smith, and Reid“ ja prof Elaine E. Englehardt (Utah Valley University) teemal „Political Philosophy from a Contemporary View of Liberalism and Communitarianism“. Toimus üliõpilastööde konkurs bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppe üliõpilastele. <http://www.efak2011.ut.ee/>
2. 8.–9.09. 2011 toimus rahvusvaheline konverents „Eetika teadustes ja ühiskonnas“. Tegu oli TÜ eetikakeskuse juubelikonverentsiga, mis hõlmas erinevaid valdkondi. Ajakava ja lisainfo on leitav siit: <http://www.eetika.ee/1034069> . Konverentsi korraldas eetikakeskus koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi (riiklik programm „Eesti ühiskonna väärtusarendus 2009–2013“), Keeleteaduse, filosoofia ja semiootika doktorikooli, Majandusteaduse ja innovatsiooni doktorikooli, Konstanzi Ülikooli (DAAD-i Idapartnerlusprogramm), Kultuuriteooria tippkeskuse religiooniuuringute töörühma, Tartu Ülikooli Molekulaar- ja Rakubioloogia Instituudi, Tartu Ülikooli protokoll- ja rahvusvaheliste suhete talituse, Tartu Ülikooli Sotsiaal- ja Haridusteaduskonna, Tartu Ülikooli tervishoiu instituudi ning Tartu Ülikooli Õigusteaduskonnaga. Konverentsi raames ilmusid ka eetikakeskuse juubelialbumid, millest on lähemalt juttu väljaannete osas.
7. septembril toimus TÜ aulas aktus, kus tervitussõnad ütlesid Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves, haridus- ja teadusminister prof Jaak Aaviksoo, Tartu linnapea Urmas Kruuse ja Tartu Ülikooli rektor prof Alar Karis. Sõna võtsid Tartu Ülikooli eetikakeskuse nõukogu esimees prof Toivo Maimets ja Tartu Ülikooli eetikakeskuse juhataja prof Margit Sutrop. Akadeemilise loengu „Science and Values“ pidas prof Jürgen Mittelstrass.
8. septembril pidasid ettekandeid prof. Göran Hermerén (University of Lund) „Reaching Consensus in Bioethics.pdf Obstacles and Opportunities“, prof Thomas Potthast (University of Tübingen) „How Ethics saves the Life of Biomedicine – A fresh view on Science in Society“, prof Michael S. Pritchard (Western Michigan University) „Practical Ethics“, prof Timo Airaksinen (University of Helsinki) „Liberalism or Conservative Religion“, prof Eric Hilgendorf (University of Würzburg) „Internet Criminal law Universal Law in Statu Nascendi“, prof Elaine E. Englehardt (Utah Valley University) „Ethical Issues in Academic Administration“. Paneeldiskussioonil „How to Teach Ethics to Students from Different Faculties?“ osalesid prof Elaine E. Englehardt (Utah Valley University), prof Michael S. Pritchard (Western Michigan University), dr Anna Kusser

(University of Konstanz) ja dr Thomas Potthast (University of Tübingen). Modereeris prof Margit Sutrop.

9. septembril pidasid ettekanded prof Hele Everaus (Tartu Ülikool) „Personaliseeritud meditsiin_kas uued probleemid meditsiinieetikas“, prof Jaan Sootak (Tartu Ülikool) „Eetilised valikud ja karistusõigus“, prof Margit Sutrop (Tartu Ülikool) ja Katrin Laas-Mikko, MA, (Sertifitseerimiskeskus AS) „Identiteedi tuvastamisest käitumise jälgimiseni_Eetilistest valikutest biomeetria rakendamisel“, mag Dan Bogdanov (Tartu Ülikool ja Cybernetica AS) „Privaatsus internetis - kelle mure“, dr Mari Kooskora (Estonian Business School) „Eetika äritegevuses_tasakaalustades eetikat ja kasumlikkust. Eesti ettevõtete näitel“, dr Aive Pevkur (Tartu Ülikool) „Miks advokaat ei pea rääkima tõtt ja miks ametnik ei tohi oma vanaema aidata. Ehk miks professionaalid võivad rikkuda üldkehtivaid moraalinorme?“

3. 8.–9.12.2011 toimus IV väärtuskasvatuse konverents „Ühiskonna ootused ja kooli muutused. Tuupimiskoolilt kaasava ja elava õpetamiseni“. Lisainformatsioon on leitav <http://www.eetika.ee/konverents2011> . Konverentsi korraldas eetikakeskus Haridus- ja Teadusministeeriumi riikliku programmi „Eesti ühiskonna väärtusarendus 2009–2013“ raames. Konverentsi töötubade korraldamist toetas ka Tartu Lille Maja .
4. 9.–10.06.2012 oli eetikakeskus rahvusvahelise konverentsi „Baer 220“ kaaskorraldaja. Rakkes toimunud sümposiumil esinesid eetikakeskuse külalistena dr Theda Rehbock, Dresdeni Tehnikaülikoolist teemal „Inimene/patsient kui isik: filosoofilise mõtiskluse vajalikkusest bioloogias ja meditsiinipraktikas“, prof Viljalmur Áransson Reykjaviki ülikoolist teemal „Isiklik on poliitiline; eetika ja personaliseeritud meditsiin“ ja Kristi Lõuk, TÜ eetikakeskus, teemal „Elu katseklaasis. Andmekogud ja reproduktiivmeditsiini eetilised küsimused“. Paneeldiskussiooni „Eetika, ühiskond, teadus“ juhtis prof Margit Sutrop. Vt: <http://www.ut.ee/et/uritused/juubeliuritus-baer-220>
5. 11.–13.06.2012 oli eetikakeskus kaaskorraldaja Commission Internationale d’Histoire et d’Etudes du Christianisme aastakonverentsil „Religion and Resistance in Europe from the Middle Ages to 21st century“ Tartu Ülikoolis.
6. 11.–12.06.2012 korraldas eetikakeskus konverentsi „Medical philosophy and medical ethics in the Nordic and the Baltic countries – some pressing issues. Nordic Network for Philosophy of Medicine and Medical Ethics Conference“.

TÜ eetikakeskuse avaldatud raamatud

Kõikide raamatute kohta leiab lisainfot siit: <http://www.eetika.ee/247609>

1. **„Väärtusarenduse analüüs – miks ja kuidas?“**. Koostaja ja autor Halliki Harro-Loit
Kaasautorid Anna-Liisa Blaubrük, Piret Hallast, Helina Harro, Nelli Jung, Külliki Korts, Olga Schihalejev, Piret Siivelt. Toimetajad: Mari-Liisa Parder, Laura Lilles-Heinsar, Katrin Velbaum. Väljaandja: Tartu Ülikooli eetikakeskus, Eesti Keele Sihtasutus 2011.

2. **„Eetika teadustes ja ühiskonnas. Eetikakeskus 10“.** Koostanud Margit Sutrop ja Triin Käpp. Toimetuskolleegium: Triin Käpp, Kristi Lõuk, Triin Paaver, Mari-Liisa Parder ja Margit Sutrop. Korrekatuur ja tehniline toimetus: Mari-Liis Tina, Laura Lilles-Heinsar, Aire Vaher ja Mats Volberg. Raamatu väljaandmist toetas Haridus- ja Teadusministeerium. Eesti Keele Sihtasutus, 2011.
3. **„Ethics in Sciences and Society. University of Tartu Centre for Ethics 10“.** Koostanud Margit Sutrop ja Triin Käpp. Toimetuskolleegium: Triin Käpp, Kristi Lõuk, Triin Paaver, Mari-Liisa Parder ja Margit Sutrop. Inglise keelne korrekatuur ja toimetus: Tiina Ann Kirss, OÜ Kaheksateist and Edydt Johanson. Korrekatuur ja tehniline toimetus: Mari-Liis Tina, Laura Lilles-Heinsar, Aire Vaher ja Mats Volberg. Raamatu väljaandmist toetas Tartu Ülikool. Eesti Keele Sihtasutus, 2011.
4. **„Väärtuskasvatus õpetajakoolituses“.** Autor: Olga Schihalejev. Toimetajad ja korrekatuur: Katrin Velbaum, Mari-Liisa Parder, Laura Lilles-Heinsar. Tartu Ülikooli eetikakeskus, Tartu Ülikooli Kirjastus 2011.
5. **„Õppemeetodid väärtuskasvatuse teenistuses – miks ja kuidas?“.** Koostaja ja autor Olga Schihalejev. Kaasautorid Ivika Hein, Juta Jaani, Nelli Jung, Katrin Nielsen, Allan Owens, Egle Säre. Toimetajad Nelli Jung, Mari-Liisa Parder, Laura Lilles-Heinsar, Triin Käpp, Katrin Velbaum. Raamatu väljaandmist toetas Haridus- ja Teadusministeerium riikliku programmi „Eesti ühiskonna väärtusarendus 2009–2013” raames. Tartu Ülikooli eetikakeskus, Eesti Keele Sihtasutus 2012.

Teaduslikud artiklid ja kogumikud

- Simm, K.; Seppel, K. 2012. „The Nordic Model and the Estonian Political Discourse“, Nicholas Aylott (ed.) *Models of Democracy in Nordic and Baltic Europe: Political Institutionas and Discourses*. Ashgate 2012 (ilmumas).
- Aylott, N.; Johansson, K. M.; Simm, K. 2012 „Conclusions: Political Institutions and Discourses in Nordic and Baltic Europe“, Nicholas Aylott (ed.) *Models of Democracy in Nordic and Baltic Europe: Political Institutionas and Discourses*. Ashgate 2012 (ilmumas).
- Aylott, N.; Johansson, K. M.; Simm, K. 2011 „Är nordisk demokrati en exportvara?“, Jenny Björkman, Björn Fjæstad, Jonas Harvard (toim) *Ett nordisk rum. Historiska och framtida gemenskaper från Baltikum till Barents hav*. Rootsi Riksbankens Jubileumsfondi aastaraamat 2011/2012.
- Sutrop, M.; Simm, K. 2011. A Call for Contextualized Bioethics: Health, Biomedical Research and Security. Guest Editorial. *Cambridge Quarterly of Healthcare Ethics*, Vol. 20, No. 4, pp. 511–513. Erinumbri koostamine ja toimetamine.
- Sutrop, M.; Laas-Mikko, K. 2012. From identity verification to behaviour prediction: Ethical implications of second-generation biometrics. *Review of Policy Research*, Vol. 29, No. 1, pp. 22–36.
- Sutrop, M. 2011. Changing Ethical Frameworks: from individual rights to the common good? *Cambridge Quarterly of Healthcare Ethics*, Vol. 20, No. 4, pp. 533–545.
- Simm, K. 2011. Soouurimus ja filosoofia. Raili Marling (toim.) *Sissejuhatus soouuringutesse*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, lk 57–79.

- Simm, K. 2011. The concepts of common good and public interest: from Plato to biobanking. *Cambridge Quarterly of Healthcare Ethics*, Vol. 20, No. 4, pp. 554–562.
- Maimets, T.; Lõuk, K. 2012. Human cloning. Henk ten Have, Bert Gordijn (toim.) *Compendium & Atlas of Global Bioethics*. Springer. Ilmumas.
- Lõuk, K. 2012. Rethinking the Ethics of Human Biomedical Non-Interventional Research. Jan Schildmann, Verena Sandow, Oliver Rauprich, Jochen Vollmann (toim.) *Human Medical Research. Ethical, Legal and Socio-Cultural Aspects*. Basel: Springer, pp. 175–184.
- Keerus, K. 2012. The Role of Moral Status in Practice. Olli Loukola, Wojciech W. Gasparski (toim.) *Environmental Political Philosophy. Praxiological Considerations*. USA: Transactions Publishers, pp. 253–271.
- Rippl, G; Schweighauser, P; Kirss, T; Sutrop, M; Steffen, T (ed.) *Haunted Narratives: Life Writing in an Age of Trauma*. Toronto: University of Toronto Press. Ilmumas 2012.
- Sutrop, M. The Ethics of Life-Writing, in Rippl, G; Schweighauser, P; Kirss, T; Sutrop, M; Steffen, T (ed.) *Haunted Narratives: Life Writing in an Age of Trauma*. Toronto: University of Toronto Press. Ilmumas 2012.

Konsortsiumi liikmete eetika-alased väljaanded

Maimets, T.; Lõuk, K. 2012. Human cloning. Henk ten Have, Bert Gordijn (Toim.). *Compendium & Atlas of Global Bioethics* (xx–xx).Springer [ilmumas]

Luts-Sootak, M. 2011. Seadused versus kultuur – ühed halvad mõlemad. *Eesti naine. Eesti mees. Konfliktiennetamine*. Metsaülikool Eestis 2010; 107–114. SE&JS

Ginter, J. 2011. Väärtuskasvatus õpetajakoolituse õppekavades. *Eduko uuringugrandi „Õpetajate väärtuskasvatuse alase pädevuse arendamine õpetajakoolituses“ (oktoober 2009–oktoober 2011) õpetajakoolituse õppekavade analüüsi raport*.
<http://www.eetika.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=1078980/Eduko+uuringugrandi+%F5petajakoolituse+%F5ppekavade+anal%FC%FCsi+raport.pdf>

Altnurme, R. 2011. Theology of Peace in Soviet Estonia. *Celš*, 61, 5–11.

Mõttus, R.; Guljajev, J.; Allik, J.; Laidra, K.; Pullmann, H. 2011. Longitudinal associations of cognitive ability, personality traits, and school grades with antisocial behaviour. *European Journal of Personality*, x–x. [ilmumas]

Sepp, J.; Eerma, D. 2011. Why economic development deviates from human development. *Central European Review of Economics and Finance*, 1(1), 11–25.

Lõhkivi, E.; Velbaum, K.; Eigi, J. 2011. Scientific styles, identities and workplace cultures: a case study on the cultures of physics and humanities. *Abstracts of the international workshop "Practical Realism – Towards a Realistic Account of Science"*, Department of Philosophy, University of Tartu: "Practical Realism – Towards a Realistic Account of Science"; Tartu; 15.–17.06.2011. Tartu; 2011, 5–5.

Ettekanded konverentsidel ja töökohtumistel

Aeg	Teema	Esinejad	Ettekannete pealkirjad	Organisatsioon/projekt
5.–7.10.2011	meditsiinifilosoofia ja meditsiinieetika	Margit Sutrop	Changing ethical frameworks: From Individual Rights to the Common Good?	Nordic Network for Philosophy of Medicine and Medical Ethics Final Conference, Vilnius, Lithuania
5.–7.10.2011	meditsiinifilosoofia ja meditsiinieetika	Kadri Simm	The concepts of common good and public interest: from Plato to biobanking	Nordic Network for Philosophy of Medicine and Medical Ethics Final Conference, Vilnius, Lithuania
5.–7.10.2011	meditsiinifilosoofia ja meditsiinieetika	Kristi Lõuk	Biobank research ethics: towards the rise of authentic trust and ethical arguments and fall of economic and pragmatic arguments. The case of Estonian Genome Foundation	Nordic Network for Philosophy of Medicine and Medical Ethics Final Conference, Vilnius
30.11.2011	uurimistöö eetika	Margit Sutrop	Ethics of Research	SiS Catalyst & EUCU.NET conference "From Providence to Evidence. Governance and Strategic Development of SiS Activities for Children and Young People in Context of Change", Ankara
01.2012	biomeetria	Margit Sutrop	The value of privacy and dealing with value conflicts	International conference, "Computers, privacy & data protection", Brüssel
10.–12.05.2012	globaalne eetika	Mats Volberg	Understanding the Global Ethic Project	Global Justice: Norms and Limits, The Center for the Study of Rationality and Beliefs, University of Bucharest
10.04.2012	uurimistöö eetika, lapsed	Margit Sutrop	Ethical issues in working with children in SiS activities	Pariis, SiSCatalyst
11.–13.04.2012	bioeetika, õpetamine	Margit Sutrop	Cooperation models	The Second Cambridge Consortium for Bioethics Education, Paris
10.06.2012	bioeetika	Kristi Lõuk	Elu katseklaasis, andmekogud ja reproduktiivmeditsiin	Baer 220

			ni eetilised küsimused	
11.–12.06.2012	meditsiinifilosoofia ja meditsiinieetika	Kadri Simm	The state of bioethics	Medical philosophy and medical ethics in the Nordic and the Baltic countries – some pressing issues, Nordic Network for Philosophy of Medicine and Medical Ethics Conference, Tartu, Estonia
11.–12.06.2012	meditsiinifilosoofia ja meditsiinieetika	Margit Sutrop	Where is the place for ethics in responsible research and innovation?	Medical philosophy and medical ethics in the Nordic and the Baltic countries – some pressing issues, Nordic Network for Philosophy of Medicine and Medical Ethics Conference, Tartu
11.–12.06.2012	meditsiinifilosoofia ja meditsiinieetika	Theda Rehbock	How to respect the will of mentally ill patients?	Medical philosophy and medical ethics in the Nordic and the Baltic countries – some pressing issues, Nordic Network for Philosophy of Medicine and Medical Ethics Conference, Tartu
26.–29.06.2012	Bioeetika	Margit Sutrop	Where is the place for ethics in responsible research and innovation?	IAB 11th World Congress in Bioethics, Rotterdam
26.–29.06.2012	Bioeetika	Kristi Lõuk	osalemine	IAB 11th world congress in bioethics, Rotterdam
2.–4.07.2012	uurimistöö eetika	Kristi Lõuk	Rethinking the ethics of human biomedical non-interventional research	Seven years of capacity-building in Central and Eastern Europe and beyond: The Network of the advanced certificate program in research ethics for Central and Eastern Europe Prague, Czech Republic
16.–19.2012	pedagoogiline eetika, uurimistöö eetika	Margit Sutrop	How can we teach students to become ethical teachers?	Cantebury, Christ Church University

Osalemine töökohtumistel

Aeg ja koht	Teema	Projekti nimi	Osaleja/esindaja keskuse poolt
September, Trieste, Itaalia	Trieste meeting	SiSCatalyst	Margit Sutrop
November, Brüssel	Final meeting	Ethicsweb	Kristi Lõuk

November, Brüssel	Final conference	Technolife	Margit Sutrop
November, Ankara		SiSCatalyst	Margit Sutrop, Mari-Liisa Parder, Laura Lilles-Heinsar
Detsember, Brüssel	Responsible Research and Innovation in Biometrics. RISE Final Conference	RISE	Margit Sutrop, Kristi Lõuk
Jaanuar, Liverpool	Liverpool meeting	SiSCatalyst	Mari-Liisa Parder
Juuni, Zagreb	Zagreb conference	SiSCatalyst	Mari-Liisa Parder

Teadustööde kaitsmine ja väitekirjade juhendamine

Kaitstud doktoritööd

1. **Aive Pevkur** „Professiooneetika teoreetiliste aluste otsingul (avaliku teenistuse näitel)“, juhendaja prof Margit Sutrop.

Kaitstud magistri- ja bakalaureusetööd:

Magistritööd:

1. **Laura Kalda** „Rahvusliku kuuluvuse ning vabaduse väärtuste ühilduvus Isaiah Berlini poliitilises teoorias“, juhendaja dr Eva Piirimäe.
2. **Eve Kitsik** *cum laude* „Naïve Functional Explanations of Ideologies in Marxism: Responses to the Criticism“, juhendaja Paul McLaughlin, retsensent Francesco Orsi.
3. **Margus Elings** „Ethical Transparency and Antitheory: An Analysis of Bernard Williams’s Critique of Ethical Theory“, juhendaja Francesco Orsi, retsensent Paul McLaughlin.
4. **Priit Põhjala** „The Possibility of Collective Responsibility“, juhendaja Paul McLaughlin, retsensent Külli Keerus.

Bakalaureusetööd:

1. **Heidy Meriste** *cum laude* „Is Misleading less Bad than Lying?“, juhendajad Margit Sutrop ja Theda Rehbock, retsensent Francesco Orsi.
2. **Kristina Jakovleva** „A Moral Evaluation of Contemporary Debt Redistribution through the Theory of Justice of John Rawls (with reference to the cases of the EU and the USA)“, juhendaja Paul McLaughlin, retsensent Francesco Orsi.

3. **Heidi Koolmeister** „Liberalism versus poliitiline paternalism: John Locke'i kriitika Sir Robert Filmeri Patriarcha aadressil“, juhendajad Roomet Jakapi ja Antonino Rotolo, retsensent Kadri Simm.
4. **Gunnar Mitt** „Laste ilmaletoomise moraalsusest“, juhendaja Margit Sutrop, retsensent Marek Volt.
5. **Merilin Männamäe** „Autonoomia väärtus riigi ja indiviidi jaoks Joseph Razi käsitluses – miks ja mis tingimustel on riigi sekkumine isikuautonoomiasse õigustatud?“, juhendaja Eva Piirimäe, retsensent Kadri Simm.
6. **Taavi Narits** „Immanuel Kanti moraalifilosoofia rakendamine kaasaegses militaareetilises mõtlemises“, juhendaja Eduard Parhomenko, retsensent Külli Keerus.
7. **Martin Raba** „Häbi ja süü biovõimus“, juhendaja Margit Sutrop, retsensent Eduard Parhomenko.
8. **Allan Roosmaa** „Eetiline probleemistik inimese parendamise debatis: ülevaade poolt- ja vastuargumentidest“, juhendaja Margit Sutrop, retsensent Kristi Lõuk.
9. **Kertu Seppa** „Usalduse fenomeni mõistelised aspektid“, juhendaja Margit Sutrop, retsensent Mats Volberg.

Doktoritööde juhendamine

1. **Helen Haav** „Subjekti enesekonstitutsioon ning teovõimelisus Kanti eetikas ja esteetikas ülevateooria kontekstis“, juhendaja dr Roomet Jakapi.
2. **Külli Keerus** „Kontraktualismi võimalused keskkonnaeetikas“, juhendajad prof Margit Sutrop ja prof Olli Loukola (Helsingi Ülikool).
3. **Kristel Toom** „John Rawlsi rahvusvahelise jaotava õigluse teooria kriitiline analüüs“, juhendaja prof Margit Sutrop.
4. **Mats Volberg** „Foundations and Nature of Liberalism“, juhendaja dr Paul McLaughlin.
5. **Martin Tiidelepp** „Usaldus ja eetiline juhtimine koolis“, juhendajad prof Maaja Vadi ja prof Margit Sutrop.

Magistritööde juhendamine

1. **Ester Veskimets** „Inimkesksus keskkonnaeetikas“, juhendaja dr Paul McLaughlin.
2. **Ave Hamatvalejev**, „Kunsti moraalne staatus“, juhendaja dr Marek Volt.

3. **Kalle Keskrand** „Varalise ebavõrdsuse põhjendamine John Locke’i järgi – poolt ja vastuargumendid“, juhendaja dr Roomet Jakapi.
4. **Mihkel Lees** „Kas poliitiline erakond saab kasutada John Rawlsi teost „A Theory of Justice“ oma peamise (aluseksoleva) ideoloogiana?“, juhendaja dr Kadri Simm.
5. **Kadri Lukk** „„Keha müümise“ probleem prostitutsioonis“, juhendaja dr Marek Volt.
6. **Madli Ross** „Normatiivsusest väärtuste valguses“, juhendaja prof Margit Sutrop.
7. **Jana Tamm** „Cosmopolitanism and Patriotism: Reconciling the Universal with the Particular“, juhendajad dr Eva Piirimäe ja dr Nigel Dower.

ÕPPETEGEVUS

Rahvusvaheline magistriprogramm praktilisest filosoofiast

TÜ eetikakeskus osaleb Balti Filosoofia Võrgustiku (Baltic Philosophy Network) ühise magistriprogrammi väljatöötamises. Magistriprogrammi „Practical Philosophy – Theories of Good Society” koordineerib Helsingi Ülikool. Projektis osalevad Tallinna Ülikooli Eesti Humanitaarinstituut, Läti Ülikooli praktilise filosoofia osakond, Vytautas Magnuse Ülikooli politoloogia ja diplomaatia kooli sotsiaalse ja poliitilise teooria osakond, Euroopa Humanitaarülikooli filosoofia üksus, Islandi Ülikooli filosoofia osakond ning Södertörni Ülikooli kolledži filosoofia üksus.

Külalisõppejõud

- Prof Jürgen Mittelstrass (University of Konstanz). „Science and Values“.
- Prof Göran Hermerén (University of Lund) “Reaching Consensus in Bioethics. Obstacles and Opportunities“.
- Prof Thomas Potthast (University of Tübingen) „How Ethics saves the Life of Biomedicine – A fresh view on Science in Society“.
- Prof Michael S. Pritchard (Western Michigan University) „Practical Ethics“.
- Prof Timo Airaksinen (University of Helsinki) „Liberalism or Conservative Religion“.
- Prof Eric Hilgendorf (University of Würzburg) „Internet Criminal law Universal Law in Statu Nascendi“.
- Prof Elaine E. Englehardt (Utah Valley University) „Ethical Issues in Academic Administration”.
- Paneeldiskussioonil „How to Teach Ethics to Students from Different Faculties?” osalesid prof Elaine E. Englehardt (Utah Valley University), prof Michael S. Pritchard (Western Michigan University), dr Anna Kusser (University of Konstanz) ja dr Thomas Potthast (University of Tübingen).
- Dr Theda Rehbock (Technical University of Dresden) „Inimene/patsient kui isik: filosoofilise mõtiskluse vajalikkusest bioloogias ja meditsiinipraktikas“.
- Prof Viljalmur Áransson (University of Reykjavik) „Isiklik on poliitiline; eetika ja personaliseeritud meditsiin“.

Kursused

Ülevaade eetikat puudutavatest kursustest Tartu Ülikoolis 2012. a. kevadsemestril

Eetika alused (3 EAP)

Õppejõud: Külli Keerus

Eetika seminar (3 EAP)

Õppejõud: Hanna-Liisa Ennet

Teaduse eetika ja metodoloogia (6 EAP)

Õppejõud: Margit Sutrop, Endla Lõhkivi

Sotsiaalsed oskused ja eetika (4 EAP)

Õppejõud: Kadri Simm

Seksuaaleetika ja -filosoofia (3 EAP)

Õppejõud: Francesco Orsi

Kunst ja eetika (3 EAP)

Õppejõud: Marek Volt

Õiglus (3 EAP)

Õppejõud: Kadri Simm

Ülevaade eetikast puudutavatest kursustest Tartu Ülikoolis 2011. a. sügissemestril

Emmanuel Levinas: eetika ja fenomenoloogia (3 EAP)

Õppejõud: Eduard Parhomenko

Sissejuhatus sotsiaalpoliitilisse filosoofiasse (6 EAP)

Õppejõud: Kadri Simm, Paul McLaughlin

Pedagoogiline eetika (3 EAP)

Õppejõud: Margit Sutrop

Loomade kohtlemise eetika (3 EAP)

Õppejõud: Külli Keerus

Tervis ja normaalsus: haige-terve eristuse eetilised ja praktilised aspektid (3 EAP)

Õppejõud: Hanna-Liisa Ennet

Ethical Intuitionism (3 EAP)

Õppejõud: Francesco Orsi

VÄÄRTUSARENDUSTEgevus

2. märtsil 2009 kinnitati programm Haridus- ja Teadusministeeriumi käskkirjaga nr 156. Programmi rakendusüksused on TÜ eetikakeskus, TÜ haridusuuringute ja õppekavaarenduskeskus, Tallinna Ülikooli kasvatusteaduste instituudi eelkoolipedagoogika osakond ja Avatud Eesti Fond. Eetikakeskus jätkab antud projekti juhtimist.

Väärtusarenduse koolitajate täiendõpe ja koolide ning lasteaedade väärtusarenduse alased täiendkoolitused.

2011. aasta kevadel kandideeris TÜ eetikakeskuse poolt välja kuulutatud väärtusarenduse täiendõppesse 60 inimest, kellest vastu võeti 40. 2012. aasta juunis anti vastav diplom 26 koolitajale, kes jätkavad TÜ eetikakeskuse lepinguliste täiendkoolitajatena 2013. aasta detsembrini.

Ministeeriumide väärtusarendusalase tegevuse kaardistamine

Toimused kaks üldist töökohtumist kõikide ministeeriumitega, lisaks kohtus dr Aive Pevkur kõigi ministeeriumi esindajatega ning kaardistas nende väärtusarendusalased tegevused. Arutasime võimalikke koostööpunkte ning lõime soodsa pinnase Tartu Ülikooli ja ministeeriumite vaheliseks koostööks.

Väärtusarenduse alased metoodilised materjalid

- 2011. aastal on koostatud ja toimetatud metoodiline materjal „**Õppemeetodid väärtuskasvatuse teenistuses – miks ja kuidas?**“ (koostaja Olga Schihalejev et al., toimetaja Nelli Jung). See raamat annab ülevaate väärtuskasvatuse võimalikest lähenemistest ning koondab endasse näitena neli aktiivõppe meetodit (narratiivõpe, draamapedagoogika, lastega filosoferimine ja avastusõpe), mille abil väärtuskasvatust koolitunnis ellu on võimalik viia.
- Euroopa Sotsiaalfondi EDUKO programmi lisarahastuse kaasabil ilmus 2011. aasta septembris dr Olga Schihalejevi sulest metoodiline materjal „**Väärtuskasvatuse õpetajakoolitused**“.
- 2011. aastal koostati koolitundides ja üldse koolikeskkonnas kasutatavate lühinäidendite kogumik „**Lühinäendid. Väärtuskasvatuse abivahend koolile**“. Lühinäendid kajastavad eetilisi dilemmasid ja on alusmaterjaliks eetikaalaste arutelude läbiviimiseks.
- 2011. aastal toimetati ja tuli trükist välja õpetajatele mõeldud metoodiline töövahend „**Väärtuste mäng**“.
- Õpetajate metoodilise „Väärtuste mängu“ põhjal on töös **analoogne dialoogivahend õpilastele**. 2012. aasta lõpuks valmib mänguversioon 7.–9. klassi õpilastele ning pilootversioon 3.–4. klassi õpilastele. Väärtusdilemmadel põhineva metoodilise vahendi

situatsioonid on kogutud koostöös Eesti Õpilasesinduste Liiduga õpilastelt, kellele situatsioonide kogumiseks toimus konkurss. Konkursile laekus 57 erinevat tööd, millest olulisemad teemad ja dilemmad õpilaste mängu valiti.

Väärtusarenduse koostöökonkursid

2011. –2012. aastal toimusid mitmed koostöökonkursid:

- Avatud Eesti Fond koostöös TÜ eetikakeskusega konkurss „**Väärtusarendus läbi vabatahtliku tegevuse**“ toimus Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta 2011 raames, koostöös Siseministeeriumiga.
- 2011. aastal korraldas TÜ eetikakeskus koostöös Vabariigi Presidendi mõttekojaga kirjatalgud „**Eesti udest – sisse, välja**“.
- 2011. aastal toimus konkurss loomeinimestele ja õpetajatele „**Väärtused ja valikud – lühinäidendite võistlus**“. Konkursitööde põhjal valmis kogumik „**Lühinäendid. Väärtuskasvatuse abivahend koolile**“.
- 2012. aastal toimub väärtusarenduse alane koostöökonkurss muuseumidele: „**Muuseum kui väärtuste kandja ja hoidja**“. Koostöös Eesti Rahva Muuseumiga toimus konkursi eel sissejuhatav meistriklass.

Lasteaedadele ja koolidele tervikliku väärtuskasvatuse programmi konkurss

2011. aastal viidi läbi konkurss „**Väärtuskasvatus lasteaias: lood ja tegelased**“.

Konkursitööde põhjal andis TÜ eetikakeskus tiitli ja rändkarika „Väärtuskasvatuse lasteaed 2011“ Eralasteaiale Naba.

2011. aastal viidi läbi konkurss „**Kooli väärtusarenduse analüüs ühe väärtuse näitel**“.

Konkursitööde põhjal andis TÜ eetikakeskus tiitli ja rändkarika „Väärtuskasvatuse kool 2011“ Tartu Veeriku Koolile.

ÜHISKONNALE SUUNATUD TEGEVUS

Eetikaveeb

Eetikaveebi olulised, pidevalt täienevad osad on rakenduseetika valdkonnad ning väärtusarenduse rubriik. Viimases on kättesaadav riikliku väärtusarendusprogrammi „Eesti ühiskonna väärtusarendus: 2009–2013“ programmi tekst ning arutelu. Võimalik on tutvuda väärtustealase kirjanduse, uuringute, ettekannete ning institutsioonidega. Lisaks on väärtusarenduse all konkursside ja koolituste osa, kust saab infot riikliku väärtusprogrammi raames korraldatud projektikonkursside, koolidele ja lasteaedadele suunatud koolituste, õpetajate täiendõppe, „Väärtuste mängu“ ning koolitajate kohta.

Eetikaveebis on kalender, mis kajastab Eestis toimuvaid väärtusi ning eetikat puudutavaid seminare, konverentse jt üritusi. Eetika ja väärtuste foorum pakub veebikülastajatele võimalust arutleda oluliste eetikast, väärtustest ja väärtuskasvatusest puudutavate küsimuste üle. Põhjalikumaid teemakäsitusi saab lugeda „Kuumade teemade“ rubriigist, kus iga kuu ilmuvaid artikleid saab ka kommenteerida.

Eetikaveebil on ka ingliskeelne versioon, milles tutvustatakse väärtusarenduse alal tehtavat tööd, eetika uurimist ja õpetamist Eestis ning teatatakse värsketest sündmustest.

Eetikaveebi külastas 2011/2012 õppeaastal ühes kuus keskmiselt 2890 külastajat, keskmiselt tehti 4358 külastust kuus. Eetikaveebi külastatakse kõige sagedamini sügis- ja talvekuudel, kui sealt saab värsket infot parasjagu toimuvate konkursside ja iga-aastase väärtuskasvatuse konverentsi kohta.

Keskmiselt vaatab külastaja eetikaveebis 3,65 lehekülge ja viibib eetikaveebis 4 minutit. Suurem osa külastusi (96%) tehakse Eestist, välisriikidest on enim külastusi tehtud Soomest, Suurbritanniast, USA-st ja Saksamaalt.

Kõige sagedamini külastatud leheküljed eetikaveebis olid:

Avaleht <http://www.eetika.ee>

Eetika ja moraal <http://www.eetika.ee/141546>

Kuumad teemad <http://www.eetika.ee/133623>

Väärtusarenduse rubriigis lasteaedade kogemuste leht

<http://www.eetika.ee/arendus/kogemused/lasteaiad>

Haridus ja eetika <http://www.eetika.ee/haridus>

Väärtusarenduse avaleht <http://www.eetika.ee/arendus>

2011. aasta väärtuskasvatuse konverentsi kuulutus <http://www.eetika.ee/konverents2011>

Ärietika <http://www.eetika.ee/arietika>

Sündmused <http://www.eetika.ee/286171>

Väljaanded <http://www.eetika.ee/247609>

Märksõnad, mis külastajaid kõige sagedamini eetikaveebi töid, on eetika, eetikaveeb (sh veebiaadress <http://www.eetika.ee>), ärietika, bioeetika, ajakirjandusvabadus, väärtuskasvatus lasteaias, kutse-eetika, organidoonorlus, moraalnormid, eetikakoodeks, moraal, sotsiaalne vastutus ning „mis on õnn“.

Külastust alustati kõige sagedamini järgmistel lehekülgedel:

Avaleht <http://www.eetika.ee>

Eetika ja moraal <http://www.eetika.ee/141546>

2011. aasta väärtuskavatuse konverentsi kuulutus <http://www.eetika.ee/konverents2011>

Täiendkoolitus: Õpetaja väärtuskasvatustlik pädevus <http://www.eetika.ee/1156625>

Eetikakeskuse 10. aastapäev <http://www.eetika.ee/1034069>

Deontoloogiline eetika http://www.eetika.ee/moraal/teoreetiline_eetika/deontoloogia

Ärieetika <http://www.eetika.ee/arieetika>

Väärtusarenduse rubriigis lasteaedade kogemuste leht

<http://www.eetika.ee/arendus/kogemused/lasteaiad>

Kutse-eetika <http://www.eetika.ee/141531>

Õpetaja eetikakoodeksid <http://www.eetika.ee/haridus/kutse/koodeksid>

Eetikakollokviumid

Info on leitav ka siit: <http://www.eetika.ee/286171>

Aeg	Teema	Sisu	Esinejad
1.04.2011	Mõtete lugemise tehnoloogiad ja nende rakendamisega seotud õiguslikud ning eetilised piirid.	Kas ja miks peavad iga inimese mõtted olema privaatsed ja see privaatsus olema kaitstud?	Ettekande tegi Kairi Reiman, kes on sel teemal kaitsnud oma magistritöö Talis Bachmanni juhendamisel. Temale sekundeeris Katrin Laas-Mikko, kes on kirjutanud oma magistritöö privaatsuse filosoofilisest kontseptsioonist. Kollokviumi modereeris dr Roland Karo.
		Milliseid eetilisi küsimusi ja küsitavusi mõtete lugemise võimalikkus tõstatab?	
		Kas ja millistel juhtudel võiks mõtete lugemine olla lubatud ?	
		Millised avalikud huvid ja millised erahuvid võiksid õigustada mõtete lugemist?	
		Kas Eesti ühiskond võiks olla valmis mõtete lugemist võimaldavate seadmete rakendamiseks?	
3.05.2011	Töökiasamine Eestis	Arutleti selle üle, millised on peamised eetilised probleemid, millega inimesed oma töökohal kokku puutunud on, konkreetselt räägiti töökiasamisest, selle levikust Eestis ja mujal, põhjustest ja mõjudest, ennetusest ja sekkumisest.	Töökiasamise teematikat avas Merle Tambur (Tallinna Tehnikaülikool, töökiasamise teematika uurija). Teemat kommenteeris Peep Peterson (Transpordi Ametiühingu juhatuse esimees). Kollokviumit modereeris Maret Ahonen (Tartu Ülikooli majandusteaduskonna juhtimise

			lektor).
9.11.2011	Naise roll perekonnas ja ühiskonnas islamimaailmas	Millised islami seadused ja kuidas reguleerivad naiste rolli?	Teemat avavad Elo Süld (TÜ usuteaduskonna doktorant) ning Kätlin Hommik-Mrabte (arabist, islamoloog, Eesti moslemite kuukirja Iqra peatoimetaja). Kollokviumi modereerib Triin Käpp (TÜ eetikakeskuse projektijuht ning EELK õpetaja).
		Milline on naiste ühiskondlik positsioon erinevates islamimaades?	
		Milline on naise roll perekonnas ja kuidas see mõjutab ühiskondlikku positsiooni?	
		Kuidas paistavad islami naise rollid Eesti perspektiivist vaadelduna?	
22.11.2011	Usaldada või mitte usaldada? Vikipeedia ja teabemanipulatsioon	Kes vastutab Vikipeedia info eest?	Teemat avasid Marju Kadakas (TÜ meedia ja kommunikatsiooni doktorant) ning Ivo
		Kuidas esitatakse fakte internetis/meedias? - Milliseid väärtusi kannab selline esitusviis? - Milliseid väärtushinnaguid saab mõjutada pelgalt esitusviisiga?	Kruusamägi (eestikeelse Vikipeedia administraator). Kollokviumi modereeris Jevgenia Dotsenko (TÜ kommunikatsioonijuhtimise MA, Nordic Digital AS kommunikatsioonijuht).
18.01.2012	Loomkatsed - ideaalid ja konfliktid	Vaatleme ühelt poolt, millised eetilised küsimused loomkatsete juures tõstatuvad ning kuuleme, millised on reaalsed olud ja trendid katseloomateaduses.	Külli Keerus (TÜ praktilise filosoofia teadur) ja Kai Õkva (TÜ vivaariumi juhataja). Modereerib Timo Maran (TÜ semiootika osakonna vanemteadur).
30.05.2012	Organite loovutamine siirdamiseks – miks ja kuidas?	Täna on võimalik igal ID kaarti omaval inimesel teha patsiendiportaalis (www.digilugu.ee) tahteavaldus, anda „nõusolek loovutada surmajärgselt elundeid või kudesid siirdamiseks“. Samuti on võimalik teha vastav otsus ning kaasas kanda doonorikaarti (www.elundidoonorlus.ee).	Debateerivad: Katrin Elmet, Virge Pall ja Margit Sutrop. Katrin Elmet on Tartu Ülikooli kliinikumi intensiivraviarst, Virge Pall on TÜ Kliinikumi Transplantatsioonikeskuse direktor ning Margit Sutrop on praktilise filosoofia professor, TÜ eetikakeskuse juhataja.
		Millal peaks inimene otsustama organidoonorluse kasuks? Millist infot on selleks vaja? Mida tähendab otsus olla organidoonor inimese ja tema perekonna jaoks? Kuidas on organite siirdamise süsteem Eestis praegu korraldatud? Palju on meie hulgas sobivaid doonoreid ja kui palju on neid	Arutelu modereerib TÜ arstiteaduskonna tervishoiu instituudi meditsiiniteooria ja – eetika lektor Aime Keis.

		inimesi, kes vajavad abi ning ootavad sobivat organit? Mida tähendab organidoonorluse praktiseerimine arstidele nende igapäevases praktikas?	

Eetikakohvikud Tallinnas

Info on leitav ka siit: <http://www.eetika.ee/286171>

Aeg	Teema	Sisu	Esinejad
5.04.2011	Kas kõigel ühiskonnas peab olema eetiline mõõde?	Arutleti eri sektorite vaatenurgast järgmiste küsimuste üle:	Esinesid: Hans H Luik (äri sektor), Kristina Mänd (kolmas sektor), Vilve Kalda (riigisektor)
		milline roll on eetikal riigisektoris, ettevõtluses ja kodanikuühiskonnas;	
		kas eesmärk pühitseb abinõud või eetika pühitseb abinõud;	
		kas halb ärimees saab olla hea kodanik;	
		kas eetika aitab kaasa või pärsib ühiskonna arengut?	
17.05.2011	Oh riigid, oh kombed	Millised eetilised tõekspidamised tunduvad kummalised välismaal ringi rännates?	Hr Hannes Hanso (Uhhuduuri reisijuht) ja prof Margit Sutrop (TÜ eetikakeskuse juht)
		Millised eetilised tõekspidamised tunduvad kummalised Eestit külastavatele välismaalastele?	
		Kuidas suhtuda erinevatesse eetilistesse käitumisnormidesse - mõista või hukka mõista?	
20.10.2011	Kus on hea elada?	Mis ajendab inimesi rändama?	Mõtteid vahetasid: Rein Ahas (Tartu Ülikooli Ökoloogia ja maateaduste instituudi inimgeograafia professor) ja Tiit Tammaru (Tartu Ülikooli linna- ja rahvastikugeograafia professor, Välis-Eesti uuringute keskuse juhataja). Eetikakohvikud modereerib Aive Pevkur.
		Mis mõjutab inimeste elukohavalikut?	
		Kui tihti vahetavad inimesed elupaika ja millest see on tingitud?	
		Mis on head linnas ja mis on head maal elamises?	

		Mis muudab elukeskkonna heaks?	
		Kas elupaik mõjutab meie õnnelik olemist?	
16.11.2011	Eduühiskonna peegeldus koolis - võlud ja valud	milline on edukas kool ja milline on edukas õpilane. Vaatluse all olid ka küsimused, kas	Mõtteid vahetasid Eesti Ekspressi
		eelkool on esimene samm edupüüdlustes, kas edukuse tunnustamine koolis on hea või	ajakirjanik Heidit Kaio, Tallinna Reaalkooli direktor Gunnar Polma ja Inglise Kolledži
		halb, mis laadi edukus on tunnustamist vääriv ning kas edukusele koolis järgneb edukus	Sihtasutuse juhatuse liige Margus Saks.
		ühiskonnas ehk kas kool on ühiskonna peegeldus.	
28.02.2012	Eetikakohvik: Mida teha ebaseaduslikult omandatud infoga, kui kaalul on avalik huvi?	Arutlusele tulevad järgmised küsimused:	Ajakirjanduse rolli üle avaliku huvi ja isikliku sfääri küsimuses arutlevad TÜ filosoofia professor, eetikakeskuse juhataja Margit Sutrop, ajakirjanduse professor Halliki Harro-Loit ja Äripäeva peatoimetaja asetäitja Aivar Hundimägi. Modereerib Eesti Päevalehe arvamustoimetaja Külli-Riin Tigasson.
		Kas erinevatel väärtustel on erinev kaal? Kas väärtused sõltuvad kontekstist?	
		Kuidas määratleda avalikku huvi? Kelle huvi see ikkagi on? Kustkohast algab ülekaalukas avalikkuse huvi, mis lubab erandina avaldada ka varastatud informatsiooni?	
		Kuidas uuriv ajakirjandus peaks töötama? Ehk kas tõsist materjali on võimalik omandada seaduslikul viisil?	
		Kes on õigusriigis volitatud kodanikule põhiseadusega antud sõnumisaladuse õigust rikkuma?	
		Kas hea ajakirjandus saab tegutseda seaduse piires, kui valgustavad sündmused (mida demokraatia valvekoer lahkama peaks) toimuvad tihtipeale väljaspool seadust?	

Seminarid, koostöökohtumised

Aeg	Teema	Sisu	Esinejad
6.3.2012	Ministeeriumite seminar	Ümarlaud ministeeriumite väärtusarenduse ning koostöö teemal.	Prof Margit Sutrop, dr Aive Pevkur
2.5.2012	Muuseumide meistriklass	Kas oled kunagi mõelnud, milliseid väärtusi muuseum ühiskonnas kannab?	Prof Margit Sutrop „Muuseumide roll ühiskonnas - muuseum kui väärtusarendaja?”
	Eesti Rahva Muuseumis	Millest või kellest sõltuvad valikud, mida kogude koostamisel ja näituste planeerimisel tehakse? Kuidas on kollektiivses mälus seotud faktid ja nende tähtsustamine, milline on muuseumi vastutus mäluasutusena? Kuidas kommunikeerime muuseumides väärtusi oma külastajale?	Prof Halliki Harro-Loit „Muuseumi väärtusarenduse analüüs - miks ja kuidas?”
		Kas muuseumi laiemad eesmärgid ja tegelik olukord garderoobis, näitusesaalis või muuseumitunnis toetavad üksteist?	
7.5.2012	Projekti „Eesti ustest-sisse välja“ ekspertseminar	7. mail leidis aset eelmisel aastal toimunud kirjatalgute „Eesti ustest - sisse, välja” tulemuste põhjal analüüsiseminar. Seminaril koguti konkreetseid näitejuhtumeid, kus eri osapoolte ühise laua taha toomine võib anda reaalseid tulemusi. Seminar korraldas TÜ eetikakeskus koostöös Välisministeeriumiga	Seminarit juhatab prof Margit Sutrop (Tartu Ülikooli eetikakeskus)
		Seminaril kõneldut kasutatakse sisendina kirjatalgute kogumiku koostamisele. Kogumik „Eesti ustest - sisse, välja” ilmub 2012. aastal.	Rasmus Lumi (Välisministeerium), Statistiline ülevaade Eesti kogukondadest välismaal.
			Prof Marju Lauristin (Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut), Eestist lahkumise motiividest. Sotsioloogi pilguga.
			Dr Anu Realo (Tartu Ülikooli psühholoogia instituut), Miks inimesed rändavad? Valik psühholoogilisi tegureid.
			Prof Rein Ahas (Tartu Ülikooli geograafia osakond), Inimeste ruumilist mobiilsust mõjutavad tegurid.

			Prof emer Ene-Margit Tiit (Tartu Ülikooli matemaatilise statistika instituut), Eesti rahvastiku muutus viimase 10 aasta perspektiivis
			Mag Rivo Noorkõiv (OÜ Geomedia), Eesti regionaalse arengu suunad ja sellega seonduv inimeste liikumine.
17.5.2012	Raamatukogude seminar		prof Margit Sutrop

KOOSTÖÖPROJEKTID

Ministeeriumidega koostöö

2011. a saadeti kõikidele ministritele kiri ja paluti määrata oma ministeeriumis väärtusarenduse kontaktisik. Kontaktisikutele viidi läbi kaks ekspertseminari, kus räägiti väärtusarenduse vajalikkusest ja mängiti koos läbi mõningaid väärtuste mängu situatsioone. 2011–2012 teostas Aive Pevkur riikliku väärtusprogrammi raames uurimuse „Eesti Vabariigi ministeeriumite väärtusarendustegevuse analüüs“, kaardistades erinevates ministeeriumides toimuvad väärtusarenduse alased tegevused ja selgitades ekspertkohtumiste käigus välja ministeeriumide vajadused sel alal.

Sellest eeltööst kasvasid välja mitmed koostööprojektid, mida täpsustatakse iga ministeeriumi tasemel eraldi. Analüüs on leitav: <http://www.eetika.ee/arendus/programm/materjalid>

Koostöö Justiitsministeeriumi ja Andmekaitse Inspeksiooniga

Edendame koostööd Justiitsministeeriumiga ja Andmekaitse Inspeksiooniga rahvusvahelise privaatsuse ja andmekaitse-teemalise konverentsi „Ethical Dimensions of Data Protection and Privacy: Global and Local Challenges“ korraldamiseks 9.–10.01.2012. Lubatud lisarahastus on Andmekaitse Inspeksioonilt 6500 EUR, Justiitsministeeriumilt 10 0000 EUR:

Konverentsi patrooniks on Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves. Peakõneleja Peter Hustinx, Euroopa Andmekaitse Peainspektor

Koostöö Välisministeeriumiga

9. aprillil leidis aset kohtumine välisminister Urmas Paeti, arutati koostöövõimalusi eetikakeskusega. Lepiti kokku nii ekspertseminari korraldamises, konsulite kaasamises välismaal elavate eestlaste probleemide kaardistamisse kui ka Oma Lugude kogumiku väljaandmisse. 7. mail toimus 2010. a toimunud kirjatalgute „Eesti ustest – sisse, välja” tulemuste põhjal analüüsiseminar. Seminaril analüüsiti, kuidas Eestist lahkumine on seotud väärtushoiakutega, vaadeldi Eestist lahkumise küsimusi sotsioloogi, psühholoogi, geograafi ja demograafi pilgu läbi. Seminari korraldas TÜ eetikakeskus koostöös Välisministeeriumiga.

Koostöö Sotsiaalministeeriumiga

28. veebruaril toimus kohtumine sotsiaalminister Hanno Pevkuriga. Otsustati teha koostööd arstide, jt tervishoiutöötajate eetika ja väärtuspädevuse tõstmise alal. Lepiti kokku, et eetikakeskus töötab välja arstide „Väärtuste mängu“, mida saab kasutada nii arstide esmaõppes kui ka täiendkoolitustes. Mängu ettevalmistamist ja arstide täiendkoolitust arutati nii Tartu Ülikooli Kliinikumi eetikakomitees, juhtkonna koosolekul kui ka Põhja-Eesti Regionaalhaigla ülemarstiga. Arstide „Väärtuste mängu“ väljatöötamiseks esitati Hasartmängumaksu Nõukogule. Projekti kaasfinantseerimist taotleti ka TÜ arstiteaduskonnalt.

Koostöö Eesti Bioetika Nõukoguga

Eetikakeskus koostöös Eesti Bioetika Nõukoguga korraldab Tallinnas, 16.11.2012 organidoonorlusega seotud eetiliste küsimuste teemal avalikkusele suunatud seminari.

Koostöö Kultuuriministeeriumiga

13. märtsil külastas kultuuriminister Rein Lang eetikakeskust. Arutati koostööd muuseumide ja raamatukogude väärtusarenduse alal ning ajakirjanduse eetika arendamisel.

Koostöö Eesti Rahva Muuseumiga

TÜ eetikakeskus ja Eesti Rahva Muuseum (ERM) on alustanud koostööprojektiga, mille eesmärk on laiendada väärtusarenduse tegevusbaasi ka kultuuri- ja mäluasutustele. Üheskoos on korraldatud Muuseumide meistriklass, toimus konkurss muuseumide väärtusarenduse analüüsiks ning valmistati ette konverents kultuuriasutuste väärtusarenduse teemal. Lisarahastust taotleti Hasartmängumaksu Nõukogult. Saadud rahastus oli 800 EUR.

Koostöö Swedbankiga

Tartu Ülikooli Sihtasutuse vahendusel tekkis kontakt Swedbankiga, kust tuli algatus stipendiumiprogrammi loomiseks, et Eestit paremaks teha. Mitmete arutelude ja erinevate ettepanekute kaalumise tulemusena jäi sõelale koostöö arendamine ärietika valdkonnas. Swedbank otsustas asutada koostöös Tartu Ülikooli Sihtasutusega ja Tartu Ülikooli eetikakeskusega ärietika stipendiumi. Stipendiumi eesmärk on arendada jätkusuutlikku ja sotsiaalselt vastutustundlikku ettevõtluskultuuri Eestis ning soodustada ärietika alast avalikku debatti. Perioodil 2012–2014 antakse välja kuni neli 2 000 euro suurust stipendiumi. Stipendiumile saavad kandideerida kõikide Eesti kõrgkoolide akrediteeritud erialade doktorandid, kes on motiveeritud tegelema vastutustundliku ettevõtluse ja ärietika küsimustega ning kes soovivad teha selles valdkonnas teadusliku uurimistöö. Stipendiumiprogramm võimaldab toetada ärietika alast õppe- ja uurimistööd, täiendada eetikakeskuse raamatukogu ning tõsta ärietika küsimuste üle toimuvate avalike arutelude taset. Ühtlasi soodustab see erialadevahelist koostööd nii ülikooli sees kui ka ülikoolide vahel.

Koostöö Vabariigi Presidendi ja Riigikoguga

20. märtsil esines Margit Sutrop Vabariigi Presidendi Mõttekoja eetikaseminaril ettekandega „Eetika ja poliitika“. Eetikakeskus nõustas Kaja Kallase juhivat töögrupp, mille eesmärgiks on töötada välja poliitikute eetikakoodeks. Riigikogus toimus selleteemaline kohtumine 11.07.2012. Eetikakeskusel paluti viia läbi seminar riigikogulaste eetikakoodeksis kajastuvate eetiliste dilemmade kaalumiseks.

Koostöö Kaitsevæega

Ette on valmistamisel väärtusmäng Kaitsevæele. Toimunud on kaks kohtumist kaitsevæe kaplanitega. Esimese kohtumise käigus peakaplan Taavi Laanepere ja kaplan Gustav Kutsariga arutati võimalikku koostööd ning lepiti kokku üldises koostöökavas. 19. septembril kohtuti 11 kaitsevæe kaplaniga, tutvustati väärtusprogrammi, mängiti läbi väärtusmäng ning lepiti kokku konkreetsemas töökavas. Kaitsevæe väärtusmängu planeeritakse luua erinevate sihtgruppide jaoks: reamehed, allohvitserid, ohvitserid etc. Väärtusmäng võimaldab kaitsevæes viibivatel kodanikel arutleda nii kaitse- kui ka igapäeva eluliste situatsioonide üle dilemmade vormis. Järgmiste sammudena toimub dilemmade kogumine ja kaardistamine ühises töögrupis, milles osalevad nii TÜ eetikakeskuse töötajad kui kaitsevæe kaplanid.

Koostöö Lastekaitse Liiduga

Koostöö seisneb lasteaedade ja koolide väärtuskasvatuse teemaliste koolituste ühitamises. Taani projekt „Kiusamisest vaba lasteaed“ meetodika ühitamine eetikakeskuse väärtuskasvatuse koolitustega. Ettevalmistamisel on ühine konverents, lisaks Lastekaitse Liidule teeme koostööd ka Sotsiaalministeeriumiga. 21. november toimub Tallinnas Lastekaitse Liiduga koostöös konverents sarjast „Kuidas elad Eestimaa laps?“ Teema: Kuidas me karistame: piits või pizza?

KIRJANDUSE KOMPLEKTEERIMINE

TÜ eetikakeskuse ja filosoofia osakonna raamatukokku on järjepidevalt lisandunud uusi teoseid. Uued eetika- ja filosoofiaalased raamatud kantakse Eesti raamatukogude elektroonilisse kataloogi ESTER. Hetkel kuulub raamatukokku üle 6000 teaviku. Komplekteerimisel, mille juures on kaasa aidanud mitmete teaduskondade spetsialistid (filosoofiateaduskond, sotsiaalteaduskond), on prioriteediks õppe- ja teadustegevuseks vajamineva kirjanduse hankimine (nt on uusi teoseid lisandunud valdkondadesse nagu poliitikafilosoofia, meditsiini- ja bioetika, teoreetiline eetika ning haridusfilosoofia). Lisaks raamatutele on lugejatele kättesaadavad ka erinevad ajakirjad, mille tellimine on jätkunud läbi aastate (nt Bioethics, Journal of Mass Media Ethics, Science and Engineering Ethics, Journal of Medical Ethics).

TÖÖTAJAD

Prof Margit Sutrop on eetikakeskuse juhataja alates selle loomisest 2001. aastal. Eetikakeskuse ülesehitamine on olnud tema südameasjaks alates Tartu Ülikooli naasmisest 2000. aasta septembrist, kui ta valiti praktilise filosoofia korraliseks professoriks. Uurimisteemad: vara-uusaegne ja kaasaegne moraalifilosoofia, bioetika ning haridusfilosoofia.

Hanna-Liisa Ennet töötab eetikakeskuse referendina alates 2012 aasta septembrist. Tema tööülesanded on väärtuskasvatuse koolitajate täiendõppe programmi ja koolides ning lasteaedades läbi viidavate väärtuskasvatuse koolituste koordineerimine ning osalemine eetikakeskuse ürituste ettevalmistamisel. Hanna-Liisa on lõpetanud Tartu Ülikooli bakalaureuseõppe füsioteraapia erialal 2006. aastal ning magistriõppe filosoofia erialal 2010. aastal.

Nelli Jung töötab eetikakeskuses projektijuhina alates 2009. aasta jaanuarist. Tema tööülesanneteks on erinevate väärtusarendusalaste projektide koordineerimine ja läbi viimine ning eetikaveebi arendamine. Nelli on lõpetanud Tartu Ülikooli magistriõppe (4+2) filosoofia erialal 2009. aastal.

Triin Käpp töötab eetikakeskuses projektijuhina 2010. aasta sügisest. Tema tööülesanded on peamiselt seotud Tartu Ülikooli teaduskondade vahelise konsortsiumi koostöö arendamisega ning erinevate konverentside korraldamisega. Triin on aastal 2005 lõpetanud Tartu Ülikooli usuteaduskonna bakalaureuseõppe (4+2), aastal 2007 saanud samas religioonipedagoogi kutse. Hetkel jätkab Triin õpinguid doktorantuuris.

Laura Lilles-Heinsar töötab eetikakeskuse referendina alates 2006. aasta septembrist. Tema tööülesanded on eetikaalase veebilehe komplekteerimine, raamatukogu töö korraldamine ning osalemine eetikakeskuse ürituste ettevalmistamisel. Laura on lõpetanud TÜ usuteaduskonna 2004. aastal (BA).

Kristi Lõuk töötab eetikakeskuses 2003. aasta veebruarist. 2006. aasta augustist on Kristi eetikakeskuse projektijuht. Kristi on lõpetanud filosoofia osakonna 2002. aastal (BA), ning magistriõppe (4+2) filosoofias 2010. aastal ning jätkab õpinguid doktorantuuris. Kristi on eetikakeskuse nõukogu liige. Alates jaanuarist 2007 on Kristi TÜ inimuuringute eetika komitee liige.

Triin Paaver töötab eetikakeskuse koordinaatorina alates 2006. aasta maist. Triinu tööülesannete hulka kuulub eetikakeskuse igapäevaelu korraldamine ja arvepidamine ning prof Sutropi igakülgne assisteerimine. Triin lõpetas Tartu Ülikooli semiootika ja kulturoloogia eriala 2006. aastal (4+2).

Mari-Liisa Parder töötab eetikakeskuses projektijuhina alates 2010. aasta septembrist. Tema tööülesanneteks on eetikakeskuse avaliku suhtluse korraldamine, kollokviumite ja konverentside korraldamine ning [Eetikaveebi](#) arendamine ja toimetamine. Mari-Liisa lõpetas 2008. aastal Tartu

Ülikoolis bakalaureuseõppe filosoofia erialal, omandas 2011. aastal kommunikatsioonijuhtimise magistrikraadi ning jätkab õpinguid samas doktorantuuris.

Triin Pisuke-Roos asus taas tööle 2012. aasta septembris. Tema tööülesanneteks on erinevate eetikakeskuse projektide koordineerimine ja läbi viimine, konverentside ja õpitubade korraldamine, eetikaveebi arendamine ning materjalide tõlkimine inglise keelde. Triin lõpetas 2008. aasta kevadel Tartu Ülikooli bakalaureuseõppe inglise keele ja kirjanduse erialal ning magistriõppe 2012. aastal.

Mari-Liis Tina töötab eetikakeskuses referendina alates 2006. aasta märtsist. Mari-Liisi tööülesanneteks on eetikakeskuse raamatukogu töö korraldamine ja arendamine, teadusteema täitmiseks vajaliku materjali koostamine, osalemine eetikakeskuse projektide ja ürituste ettevalmistamisel ja läbiviimisel ning muud jooksvad ülesanded. Mari-Liis on kirjanduse ja rahvaluule magistri üliõpilane.

Katrin Velbaum töötas eetikakeskuses projektijuhina aastatel 2008 ja 2009 ning 2011. aastast jätkab ta TÜ eetikakeskuses riikliku väärtusprogrammi tegevuste koordineerimisega. Katrin on lõpetanud Tartu Ülikooli magistriõppe filosoofia erialal 2010. aastal ning õpib praegu samal erialal edasi doktorantuuris.

Mats Volberg töötab eetikakeskuse referendina alates 2007. aasta maist. Tema tööülesanded on eetikakeskuse ja filosoofia osakonna veebilehtede haldamine, raamatukogu töö korraldamine ning osalemine eetikakeskuse ürituste ettevalmistamisel. Lisaks on ta *Studia Philosophica Estonica* tehniline toimetaja. Mats lõpetas 2008. aastal Tartu Ülikooli bakalaureuseõppe filosoofia erialal ning 2010. aastal seal samas magistriõppe, hetkel jätkab õpinguid doktorantuuris.